

Bigarren mahai-ingurua:
Euskarazko komunikabideak osasungintzan

3.4. Osatuberrri aldizkariaren ibilbide luzea eta aurrekariak

Mikel Maioz Etxaniz
Osakidetzako Euskara Zerbitzu Korporatiboa
mikel.maiozetxaniz@osakidetza.eus

Osatuberrri euskarazko aldizkari bat da, Osakidetzaren Euskara Zerbitzu Korporatiboak bi hilean behin argitaratzen duena. Batez ere osasun-gaien inguruko artikuluak biltzen ditu (elkarrizketak, erreportajeak) baita Osakidetzan euskararen normalizazioaren alde egiten diren ekimenei buruzko informazioa ere. Argitalpenaren hartzailak euskara-maila aurreratua (B2) duten edo euskara ikasten ari diren Osakidetzako langileak dira, eta, oro har, enplegatu euskaldunak. Osakidetzaz kanpoko hainbat tokitara ere iristen da: euskaltegietara, erakundeetara, unibertsitatera...—medikuntzako fakultatera eta erizaintzako eskoletara, esaterako—. Gainera, Osakidetzako erabiltzaileen esku egoten da itxarongeletan eta jende guztiarentzako guneeetan. 5.000 aleko tirada du.

*Osatuberrri*ren lehen zenbakia 2011ko azaroan argitaratu zen. Harrezkero bi hilean behin, etenik gabe¹. Argitalpen nagusia paperezko euskarrian aurkezten da eta badu osagarri bat, *Osatuberrri* buletin digitala, zeina Osakidetzako enplegatu guztiei posta elektronikoz banatzen baitzaie paperezko zenbakirik argitaratzen ez den hilabeteetan. Osakidetzan ez dago beste argitalpen korporatiborik, hots, bakarra da eta euskara hutsean dago.

Osatuberrri, nolabait esateko, *Osatuz*² proiektuaren jarraipena da, hura baino askozaz produktu apalagoa bada ere. Proiektu hark ia sei urte iraun zuen, 2005etik 2011ra bitartean, eta, besteak beste, bazuen aldizkari bat, *Osatuz* izenekoa, zeinak, *Osatuberrri* ez bezala, Osakidetzako euskara-ikasleentzat material didaktikoa sortzea baitzuen helburu. Hala, bata bestearekin uztartuta, 13 urte dira Osakidetzako aldizkari bat argitaratzen hasi zela. Bada zerbait.

Osatuz aipatu dugunez, merezi du gogoraraztea zer ekarri zuen; alegia, Osakidetzak eta HABEK³

¹ 2011-2012 bitartean, Osakidetzak Arteman Komunikazioa SL enpresaren zerbitzuak kontratatu zituen aldizkaria egiteko; harrezkero, Iragarri SL enpresaren Bidera Zerbitzuak aritu da eginkizun berean.

² Osatuzen aurrekari dugu —izenez behintzat— 2004an argitaratutako OSATUZ OROKORRA eta OSATUZ PEDIATRIA ikas-materialaren bilduma, osasun-arloan lan egiten duten profesionalentzat bereziki sortutakoa. Bilduma bederatzi liburuk eta hainbat CDk eta bideo-zintak osatzen zuten.

³ HABE: Helduen Alfabetatze eta Berreuskalduntzerako Erakundea.

2005ean⁴ bultzatu zuten egitasmo hark zer altxor utzi zigun: 41 aldizkari, 2 monografiko (azterketen eta lexikoaren ingurukoak) eta 68 irratsaio. Material haren gehiena oraindik eskuragarri dago www.ikasbil.eus webgunean, gaiak lantzeko ariketa-sekuentziekin batera, eta haren balioa frogatzeko aski dugu esatea Jabier Agirre mediku eta itzultzaileak egin zuela argitaratutako guztiaren gainbegiratze terminologikoa. Gainera, material horretan azpimarratze-koak dira Euskadi Irratian emititutako elkarrizketak⁵, zeinetan Agirrek berak, esatariarekin solasean, osasun-gaiekin lotutako terminologiaren inguruan izaten diren hainbat zalantza argitzen dituen.

Osatuzen helburua zera zen: osasun-munduarekin lotutako materiala sortzea eta arlo horrekin lotutako terminologia eta gaiak langileen eskura jartzea —bereziki euskara-ikasleen eta bigarren hizkuntza-eskakizuna prestatzen ari zirenen eskura—. Behin asmo hura betetzat emanda, hantxe amaitu zen *Osatuzen* ibilbidea.

Horrela, bada, *Osatuzenak* egin zuen eta *Osatuberrri* sortu zen, Osakidetzak aldizkari bat argitaratzen jarraitzea erabaki baitzuen. Bi arrazoi zeuden horretarako. Lehena, 2010eko udaberrian argitaratutako Osakidetzako 1. Euskara Planaren ebaluazioari buruzko txostena, zeinean zehazten baitzen euskarazko hizkera sanitarioa hedatu eta sendotu behar zela eta Osakidetzako euskara-ikasleei baliabideak eta euskarriak eman behar zitzaizkiela ikasprozesuan laguntzeko. Eta, bigarren arrazoa, inportanteena beharbada, *Osatuzek* harrera ona zuela aldizkaria jasotzen zuten ikasleen artean. Horiek horrela, *Osatuberrin* ere osasun-gaiak nagusi izango ziren aurrerantzean ere, baina *Osatuzek* ageri-agerikoa zuen formatu didaktikoa baztertu egingo zen.

Harrezkero bide horri eutsi dio *Osatuberrik*: euskarazko hizkera sanitarioa dibulгатzen, hedatzen eta ahal duen heintxoan normalizatzen jarraitu du, eta, aldi berean, euskalduntze-prozesuan laguntzen. Argitalpenaren hartzaileetan, ordea, badago aldea: *Osatuz* euskara-ikasleei zuzenduta zegoen, eta, *Osatuberrri*, baita profesional elebidunei eta herritarrei ere, Osakidetzako erabiltzaile diren neurrian.

Aldaketa horrek, ezinbestean, hizkera natural eta hurbilago bat erabiltzea ekarri du eta gai motak nolabait zabaltzea. Horrela, aisialdiarekin edo kirolarekin zerikusia duten gaiak maiz azaldu ohi dira *Osatuberrin*, baina betiere osasunarekin nola edo hala lotuta. Azken batean, irakurlea ahalik erosoena sentitzea lortu nahi da, hau da, euskaraz irakurtzeko ohiturarik ez duenari bidea erraztea. Asmo edo nahi hori, esaterako, begien bistakoa da *Osatuberriren* bilakaera berean; izan ere, aldizkaria arintzen joan da: artikulua laburrago dira, lerroarteak zabalago, argazkiak ugariago...

Aurten, eraberrituta azaldu zaigu *Osatuberrri*, otsailez geroztik azalez eta mamiz aldatuta. Bi urteko ibilaldia du aurrean, hain justu ere, indarrean dagoen Euskara Planari gelditzen zaion denbora, eta, beraz, hura amaitzean ikusiko da, noski, behin ebaluazioa eginda, zer dakarkigun. Euskara Planak, euskarazko buletin eta aldizkariak argitaratzeari dagokionez.

⁴ Osakidetzan euskararen erabilera normalizatzeko dekretua 2003an onartu zen eta horren ondorioz hasi zen Osakidetzan hizkuntza-eskakizunak egiaztatzea (EAEko gainerako administrazioetan baino 14 urte geroago). Horregatik hitzartuko zen 2005ean *Osatuz* proiektua HABErekin, 2. hizkuntza-eskakizuna prestatu nahi zuten osasun-arloko langileentzat ikasmaterialek sortzeko.

⁵ Elkarrizketen transkripzioak aipatu monografikoetako batean jasota daude: *Osatuz monografikoa. Hiztegi-zalantzak argitzen*.